

**ПРОБЛЕМИ ОБ'ЄКТИВНОСТІ КОНТРОЛЮ
МОТИВАЦІЇ ЮНИХ ФЕХТУВАЛЬНИКІВ****Тетяна ГРИЩЕНКО, Андрій ОКОПНИЙ**

*Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського,
м. Львів, Україна, e-mail: tetyanagr77@gmail.com*

Вступ. Процес виникнення та розвитку фехтування як виду спорту в Україні має давню історію, яка на сьогодні системно не досліджувалася. Вітчизняні фахівці, учні спортивних шкіл та студенти спеціалізованих навчальних закладів користуються навчальною літературою радянських часів, де історію українського фехтування майже не представлено. У наукових працях, присвячених українському спорту, фехтування згадується лише епізодично (О. Вацеба (2008); О. Лях-Породько (2011) та ін.). Деякі аспекти розвитку фехтування в Україні висвітлено в публікаціях В. Бусола (2006), П. Азарченкова (2004), З. Семеряк (2014) та ін. Однак ґрунтовних досліджень процесів формування організаційних, програмно-нормативних та науково-практичних основ української школи фехтування для дітей молодшого шкільного віку не проводили, тому наше дослідження є актуальним.

Мета – охарактеризувати засоби для визначення мотивації дітей до занять фехтуванням.

Методи: теоретичний аналіз та узагальнення даних наукової та методичної літератури, аналіз документальних матеріалів, порівняння.

Результати. Згідно з останніми змінами, внесеними до багаторічної підготовки фехтувальників, займатися фехтуванням можна з 6–8 років. Початковими вимогами у цьому виді спорту є наявність хорошої реакції, розвинена швидкість і тактичне мислення. Ці якості формуються у дітей поступово. Маючи певну вправність і кмітливість при стійкій мотивації дітей, можна сміливо передбачати досягнення високого індивідуального результату у фехтуванні.

Для визначення мотивації юних фехтувальників на етапі початкової підготовки на сьогодні відсутні обґрунтовані методики. Проте найближчими за інформативністю та відповідністю варто вважати та надалі застосовувати опитувальник «Мотивація», методику «Мотивація успіху і уникнення невдачі (опитувальник Реана)», проєктивну методику «МД-решітка».

З огляду на фундаментальні дані можна стверджувати, що мотивація – один із найважливіших компонентів під час занять спортом. Це психологічний фактор, який примушує та керує нами під час тренувань. Через це психологічну підготовку можна розглядати не тільки як особливий вид підготовки поряд із фізичною, спеціальною, тактичною, теоретичною, технічною, але і як особливу функцію кожного з цих видів підготовки – функцію формування суб'єктивного ставлення, оцінювання значущості всіх видів виконаної роботи (також і поза тренуванням) для успіху в спортивній діяльності. Тільки тоді досягають більш високого системного рівня підготовки, коли всі дії спортсмена організують відповідно до логіки високих спортивних досягнень, з чіткою мотиваційною структурою. І саме ця суб'єктивізація сприяє введенню цілеспрямованих дій спортсмена до діяльності.

Висновки. Отже, психологічна підготовка – це формування, розвиток і вдосконалення властивостей психіки, які потрібні для успішної діяльності спортсменів та команд.

Найбільш важливою та одночасно складною проблемою є формування мотивів спортивної діяльності, зокрема світогляду як найбільш стійкого мотиву. Це здійснюється завдяки становленню та розвитку сучасних поглядів на культурно-історичні коріння спорту взагалі та обраного виду зокрема, виробленню визначальних принципів спортивного тренування з обраного виду спорту та їхнього взаємозв'язку з умовами та принципами діяльності поза

спортом, а також формуванням власних принципів та поглядів спортсмена, команди та тренера з усіх питань сумісної діяльності.

Ключові слова: мотивація, визначення, методики, фехтувальники.

Список використаних джерел

1. Васильев И. А. Мотивация и контроль за действием / Васильев И. А., Магомед-Эминов М. Ш. – Москва : МГУ, 1991. – 212 с.
2. Енциклопедія олімпійського спорту України / [П. М. Азарченков, В. В. Аксютін, Ж. А. Белокопитова та ін.] ; за ред. В. М. Платонова. – Київ : Олімп. література, 2005. – 462 с.
3. Мороз О. Залежність стилю змагальної діяльності фехтувальників-шпажистів від особливостей темпераменту / Олексій Мороз, Василь Бусол // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. культури та спорту / за заг. ред. Євгена Приступи. – Вип. 14, т. 1. – Львів, 2010. – С. 274–280.
4. Калинин К. А. Опыт использования методики Хекхаузена для исследования мотивации достижения / Калинин К. А., Морозов А. С. // Социально-психологические проблемы руководства и управления коллективами. – Москва, 1974. – С. 18–20.
5. Моргун В. Ф. Психологические проблемы мотивации учения / В. Ф. Моргун // Вопросы психологии. – 1976. – № 6. – С. 54–69.
6. Орлов Ю. М. Потребность в достижении в спортивной деятельности / Орлов Ю. М. // Потребности и мотивы спортивной деятельности. – Москва, 1996. – С. 26–46.
7. Лях-Породько А. А. Состояние и перспективы научных исследований по истории физической культуры и олимпийского спорта в Украине / А. А. Лях-Породько, В. О. Кравчук // Фізична культура, спорт та здоров'я : матеріали XVII Міжнар. наук.-практ. конф. – Харків, 2017. – С. 306–311.
8. Шиян Б. М. Теорія і методика наукових педагогічних досліджень у фізичному вихованні та спорті : [навч. посіб.] / Шиян Б. М., Вацеба О. М. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан. – 275 с.
9. Фехтування : навчальна програма для дитячо-юнацьких спортивних шкіл, спеціалізованих дитячо-юнацьких спортивних шкіл олімпійського резерву, шкіл вищої спортивної майстерності та спеціалізованих навчальних закладів спортивного профілю. – Київ, 2014. – 50 с.